

ปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการ
ปฏิบัติงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดปทุมธานี
Factors Affecting Safety Perception and Safety Working Behavior in the
Practitioner Staff, Pathumthani Provincial Electricity Authority

วริยา เคนทวาย^{*1}, สุภาวดี หนูทรง², พรชิตา สุวรรณสังข์³, ฐานิตา วงศ์สุนทร⁴, ปรัตถกร ภักดิ์วาปี⁵,
จุฑามาศ ตามเพิ่ม⁶, และพสนัน ศรีโพธิ์ทอง⁷

^{1,2,3,4,5,6,7} สาขาอาชีวอนามัยและความปลอดภัย คณะสหเวชศาสตร์ มหาวิทยาลัยปทุมธานี

Wariya Kentawai^{*1}, Supawadee Nusong², Pornchita Suwannasang³,
Thainta wongsunthon⁴, Pharatthakorn Pukwapee⁵, Juthamas Tarmperm⁶,
and Potchanun Sripothong⁷

^{1,2,3,4,5,6,7} Department of Occupational Health and Safety, Faculty of Allied Health
Science, Pathumthani University, Thailand

* Corresponding author: bew.wariya@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดปทุมธานี เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน และศึกษาปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ ทำการศึกษาในพนักงานระดับปฏิบัติการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดปทุมธานี จำนวน 50 คน ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม จากนั้นนำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าสถิติ ซึ่งผลการวิจัยพบว่า คะแนนเฉลี่ยปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยพนักงานด้านทัศนคติในด้านความปลอดภัยและด้านนโยบายด้านความปลอดภัยใกล้เคียงกัน และคะแนนเฉลี่ยพฤติกรรมความด้านความปลอดภัยในการทำงาน ด้านการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยมากที่สุด ($\bar{X}$ = 2.34) รองลงมาเป็นการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ความปลอดภัยเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน ($\bar{X}$ = 2.30) ตามลำดับ ดังนั้นการปฏิบัติงานของพนักงานในระดับปฏิบัติการในเกิดความปลอดภัยควรที่จะมีการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยให้ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

Received : 27 November 2020

Revised : 16 December 2020

Accepted : 25 December 2020

Online publication date : 31 December 2020

เน้นย้ำถึงขั้นตอนการปฏิบัติงาน การใส่อุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัย เพื่อที่จะป้องกันและลดการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน และยังเป็น การช่วยส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีในด้านความปลอดภัยในการทำงาน กับหน่วยงานอีกด้วย

คำสำคัญ: การรับรู้ด้านความปลอดภัย, พฤติกรรมความปลอดภัย, การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค

Abstract

The objective of this research was to investigate perceived factors related to occupational safety in the practitioner staff of Provincial Electricity Authority of Pathumthani. The study aimed to identify the work place well-being and to study the apparent components of safety focusing on operational level employees. The study was conducted among 50 employees of Provincial Electricity Authority of Pathumthani. The information was collected by using researchers-made-questionnaire then the data was presented, analyzed, and interpreted using statistical formula for statistical analysis. The average score of employees' safety awareness in term of safety attitudes was similar as the factors of safety policy, and then behaviour of safety in work. Occupational safety behaviour In terms of compliance with the most safety regulations ($\bar{X}$ = 2.34) followed by using and wearing personal protective equipment of labor. ($\bar{X}$ = 2.30). Therefore, the performance of employees at the operational level within the occurrence of safety should have a clear safety protocol. Emphasizing the work process, wearing safety devices to prevent and reduce accidents from work and it also helps to promote the good image in terms of safety in the organization.

Keywords: Safety perception, Safety working behavior, Provincial Electricity Authority.

บทนำ

การไฟฟ้าส่วนภูมิภาคหรือ กฟภ. (Provincial Electricity Authority : PEA) เป็นรัฐวิสาหกิจในสาขาสาธารณูปโภค ซึ่งก่อตั้งตามพระราชบัญญัติการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค พ.ศ. 2503 โดยมีหน้าที่บริการ จำหน่าย ไฟฟ้าแก่ประชาชนในส่วนภูมิภาคทุกจังหวัด ยกเว้น กรุงเทพมหานคร นนทบุรี และสมุทรปราการ (วีราพัชร เพิ่มพูนวงศ์ษาและเสรี เสวตเศรณี, 2550 ; การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค, 2563) ทำหน้าที่ในการให้บริการประชาชน ทั้งงานการควบคุมคัลลิ่งยอยมิเตอร์ งานติดตั้ง รื้อถอน ย้าย สับเปลี่ยนเพิ่ม/ลด มิเตอร์และอุปกรณ์ประกอบ งานตรวจสอบมิเตอร์ งานแก้ไขกระแสไฟฟ้าขัดข้องและงาน

ก่อสร้างระบบจำหน่ายไฟฟ้า เป็นต้น (สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ.) โดยลักษณะของอันตรายที่เกิดจากไฟฟ้ามักจะเกิดขึ้น 2 ลักษณะ 1) ไฟดูดเนื่องจากร่างกายไปแตะต้องหรือต่อเข้ากับวงจรไฟฟ้า และ 2) เพลิงไหม้ อัคคีภัย ที่เกิดจากไฟฟ้ามีสาเหตุ 2 ประการ คือ ประกายไฟและความร้อนที่สูงผิดปกติ (สุภาภรณ์ เชฟตี้ โซลูชั่น, 2563) จากสถิติการเกิดอุบัติเหตุจากการทำงานของสมาคมป้องกันอัคคีภัย (National Fire Protection Association : NFPA) ของประเทศสหรัฐอเมริกา ได้รายงานสถิติการเกิดการบาดเจ็บทางไฟฟ้าที่ร้ายแรงจากการทำงานในปี 2012–2016 พบว่า คนทำงานที่ประสบอันตรายเกี่ยวกับไฟฟ้าส่วนใหญ่จะมีอายุ 25–34 ร้อยละ 27 รองลงมาจะมีอายุ 35–44 ปี ร้อยละ 24 คนทำงานเกี่ยวกับการก่อสร้างต่างๆ จะประสบอันตรายอันตรายมากที่สุด ร้อยละ 47 รองลงมาจะเป็นอาชีพที่ทำงานเกี่ยวกับการติดตั้ง บำรุง ซ่อมแซม ร้อยละ 22 คิดตามจำนวนผู้เสียชีวิต ส่วนการบาดเจ็บจากไฟฟ้าพบว่าร้อยละ 53 เกิดจากการสัมผัสไฟฟ้าโดยตรงและร้อยละ 41 เกิดจากการสัมผัสไฟฟ้าทางอ้อม ซึ่งการบาดเจ็บจากไฟฟ้าส่วนใหญ่เกิดจากการรับสัมผัสไฟฟ้าที่มีค่าไฟฟ้าอยู่ที่ 220 โวลต์หรือมากกว่านั้น และการได้รับบาดเจ็บจากการสัมผัสไฟฟ้าส่วนใหญ่ร้อยละ 80 จะเกิดขึ้นในขณะที่ทำงาน (Richard Campbell, 2018)

การประสบอันตรายจากการทำงานส่วนใหญ่อาจเกิดจากการบริหารจัดการด้านความปลอดภัย การกระทำที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe Act) หรือสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย (Unsafe condition) (สุวัฒน์ เพ็งเจริญ, 2557) ที่เกิดจากการขาดมาตรการป้องกัน ขาดการดูแลเอาใจใส่ ขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมในด้านความปลอดภัยในการสร้างทัศนคติที่ถูกต้องและความปลอดภัยของพนักงานในแต่ละระดับ ทั้งนี้ในด้านของการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยจะต้องมีการกำหนดนโยบาย แผนงานในด้านความปลอดภัยของผู้บริหารและส่งไปยังผู้ปฏิบัติงาน (สุชาติพย์ รองสวัสดิ์, 2554) เพื่อให้ผู้ปฏิบัติงานนั้นปฏิบัติตามและคำนึงถึงความปลอดภัยในการทำงานในแต่ละขั้นตอน เพื่อที่จะก่อให้เกิดการรับรู้ถึงเรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ที่เกิดจากการสังเกตหรือการแปลความหมายจากสิ่งแวดล้อมรอบตัวจากการปฏิบัติงาน เกิดความเข้าใจถึงสภาวะความปลอดภัยและอันตรายที่เกิดขึ้น เพื่อที่จะนำความเข้าใจดังกล่าว ไปสู่การปฏิบัติงานจริง (ธานน ธนนต์สินธ, 2557) และทำให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน ที่แสดงออกถึงลักษณะของการกระทำ การแสดงออกของบุคคลต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งที่อยู่ในสภาวะของการปราศจากอันตรายของการเกิดอุบัติเหตุ หรือโอกาสเสี่ยงที่จะเกิดอุบัติเหตุ การบาดเจ็บ การพิการ หรืออันตรายอันเนื่องมาจากการทำงาน (วิฑิต กมลรัตน์, 2552) ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาปัจจัยในการรับรู้เรื่องความปลอดภัยและพฤติกรรมพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานในระดับปฏิบัติการของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคของจังหวัดปทุมธานี ทั้งในด้านนโยบายและทัศนคติด้านความปลอดภัยเพื่อนำมาเป็นแนวทางในการลดอุบัติเหตุและการเสียชีวิตที่เกิดจากการทำงาน และนำมาประยุกต์ใช้เป็นแนวทางในการเพิ่มความปลอดภัยสำหรับการทำงานในอนาคต

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดปทุมธานี

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) เพื่อศึกษาปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยและพฤติกรรมความปลอดภัยจากการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ พนักงานระดับปฏิบัติการ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จังหวัดปทุมธานี จำนวน 57 คน การหากลุ่มตัวอย่างนำเอาจำนวนประชากรของพนักงานระดับปฏิบัติการ โดยเทียบจากตารางของเครกซีและมอร์แกน (Krejcie & Morgan; วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. ม.ป.ป.) จึงทำให้ได้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 50 คน และทำการสุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยจากการทำงาน แบ่งออกเป็น 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน ระยะเวลาในการทำงาน การได้รับการฝึกอบรม และประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ

ส่วนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัย แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) นโยบายด้านความปลอดภัย และ 2) ทักษะด้านความปลอดภัย

ส่วนที่ 3 แบบสอบถามด้านพฤติกรรมการทำงาน แบ่งออกเป็น 2 ด้าน ได้แก่ 1) การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัย และ 2) การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ความปลอดภัยเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน

ลักษณะของแบบสอบถามจะเป็นแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scales) 3 ระดับของแต่ละปัจจัย จากระดับมากไปจนถึงน้อย ผู้วิจัยได้นำเน้นการตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา โดยใช้ค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence: IOC) โดยผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ที่ 0.81 จากนั้นผู้วิจัยได้นำคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับแก้ไขในจุดที่บกพร่องก่อนที่จะนำแบบสอบถามไปดำเนินการลงพื้นที่เพื่อทำการทดลองใช้ (Try Out) และเก็บข้อมูล การหาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (reliability) ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่มีความตรงตามเนื้อหาและความเหมาะสมทางด้านเนื้อหาและความเหมาะสม ทางด้านภาษาตามคำแนะนำของผู้ทรงคุณวุฒิแล้วไปทดลองใช้ (Try Out) กับพนักงานสายสนับสนุนในในองค์กร จำนวน 30 คน เพื่อทดสอบหาความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้สูตรวิธีการหา Alpha Coefficient (Cronbach, 1974; สุรชาติพิย รองสวัสดิ์; 2554; ศิริชัย กาญจนวาสี; 2554) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามเท่ากับ 0.94 ซึ่งถือว่าอยู่ในระดับดีมาก หมายถึง แบบสอบถามมีความน่าเชื่อถือและสามารถนำไปศึกษากับกลุ่มตัวอย่างได้จริง

หลังจากเก็บข้อมูลเรียบร้อยแล้วผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของข้อมูลที่ได้มา และนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ สถิติเชิงพรรณนา เพื่อศึกษาลักษณะการกระจายตัวของข้อมูลทั่วไป ซึ่งนำเสนอในรูปตาราง ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของตัวแปร (Standard deviation, SD) ซึ่งมีเกณฑ์การแปลผลคะแนนเฉลี่ยของผู้ตอบแบบสอบถามการรับรู้เรื่องความปลอดภัยและ พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงาน ดังนี้

ระดับการรับรู้และระดับพฤติกรรม	คะแนนเฉลี่ย
น้อย	1.02 - 1.68
ปานกลาง	1.69 - 2.34
มาก	2.35 - 3.00

ผลการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเป็นเพศชาย ส่วนใหญ่มีอายุ 41 – 50 ปี ร้อยละ 46.0 รองลงมาอายุ 31 – 40 ปี ร้อยละ 26.0 และอายุ 21 – 30 ปี ร้อยละ 18.0 ตามลำดับ ระดับการศึกษาส่วนใหญ่จะมีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. ร้อยละ 44.0 รองลงมาระดับอนุปริญญา/ปวช. ร้อยละ 32.0 และระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 18.0 ตามลำดับ ตำแหน่งหน้าที่การทำงานส่วนใหญ่ คือ พนักงานระดับธรรมดา ร้อยละ 64.0 รองลงมาคือพนักงานระดับฝีมือ ร้อยละ 30.0 และพนักงานระดับชำนาญพิเศษ ร้อยละ 6.0 ตามลำดับ ระยะเวลาในการทำงานส่วนใหญ่ 1-5 ปี ร้อยละ 56.0 รองลงมาจะมีระยะเวลาในการทำงานน้อยกว่า 1 ปี ร้อยละ 20.0 และระยะเวลาในการทำงาน 6-10 ปี ร้อยละ 16.0 ตามลำดับ การได้รับการอบรมเกี่ยวกับความปลอดภัยส่วนใหญ่เคยได้รับการอบรม ร้อยละ 82.0 และประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุส่วนใหญ่ไม่เคยเกิดอุบัติเหตุจากการทำงาน ร้อยละ 84.0

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการทำงาน (n=50)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	50	100.0
หญิง	0	0.0

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของตัวอย่าง จำแนกตามข้อมูลทั่วไปและข้อมูลการทำงาน (n=50) (ต่อ)

ตัวแปร	จำนวน (คน)	ร้อยละ
อายุ (ปี)		
น้อยกว่า 20	1	2.0
21 – 30	9	18.0
31 – 40	13	26.0
41 – 50	23	46.0
51 ปี ขึ้นไป	4	8.0
ระดับการศึกษา		
มัธยมศึกษาตอนต้น	9	18.0
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	22	44.0
อนุปริญญา/ปวส	16	32.0
ปริญญาตรี	3	6.0
ตำแหน่งหน้าที่		
พนักงานระดับธรรมดา	32	64.0
พนักงานระดับฝีมือ	15	30.0
พนักงานระดับชำนาญพิเศษ	3	6.0
ระยะเวลาในการทำงาน		
ไม่ถึง 1 ปี	10	20.0
1-5 ปี	28	56.0
6-10 ปี	8	16.0
11 ขึ้นไป	4	8.0
การรับการอบรม		
เคย	41	82.0
ไม่เคย	9	18.0
ประสบการณ์การเกิดอุบัติเหตุ		
เคย	8	16.0
ไม่เคย	42	84.0

ด้านของปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า ด้านที่ 1 นโยบายด้านความปลอดภัย ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.33, SD=0.681$) เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การกำหนดนโยบายในการจัดเจ้าหน้าที่ จป. ประจำบริษัทอยู่ใน

ระดับมาก ($\bar{X} = 2.44, SD=0.705$) รองลงมาเป็นนโยบายการจัดอุปกรณ์ความปลอดภัยให้โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.40, SD=0.700$) และด้านที่ 2 ทักษะคติที่มีต่อความปลอดภัย ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.34, SD=0.625$) เมื่อพิจารณารายชื่อ พบว่า ทักษะคติด้านความปลอดภัยที่รู้สึกว่าการปลอดภัยเป็นส่วนหนึ่งของงานประจำที่ทำอยู่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุดอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.56, SD=0.577$) รองลงมาเป็นนโยบายด้านความปลอดภัยต่อความศรัทธาต่อผู้ทำงานด้านความปลอดภัยขององค์กร โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.38, SD=0.567$)

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์ปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัย

ข้อ	ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. นโยบายด้านความปลอดภัย				
1.1	การจัดเจ้าหน้าที่ จป. ประจำบริษัท	2.44	0.705	มาก
1.2	การติดป้ายประกาศแจ้งนโยบายชัดเจน	2.24	0.625	ปานกลาง
1.3	การจัดอุปกรณ์ความปลอดภัยให้	2.40	0.700	มาก
1.4	การจัดการอบรมเรื่องความปลอดภัย	2.26	0.694	ปานกลาง
	รวมค่าเฉลี่ย	2.33	0.681	ปานกลาง
2. ทักษะคติที่มีต่อความปลอดภัย				
2.1	รู้สึกว่าการเรื่องความปลอดภัยเป็นส่วนหนึ่งของงานประจำที่ทำอยู่	2.56	0.577	มาก
2.2	มีความศรัทธาต่อผู้ทำงานด้านความปลอดภัยขององค์กร	2.38	0.567	มาก
2.3	มีความคิดที่ว่าการทำงานด้วยความปลอดภัยคือหัวใจของการปฏิบัติงาน	2.22	0.679	ปานกลาง
2.4	ปฏิบัติงานตามวิธีการหรือขั้นตอนการทำงานเพื่อให้เกิดความปลอดภัยทุกครั้งที่ปฏิบัติงาน	2.22	0.679	ปานกลาง
	รวมค่าเฉลี่ย	2.34	0.625	ปานกลาง

ด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า ด้านที่ 1 การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัย ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.34, SD=0.713$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.46, SD=0.646$) รองลงมา การแต่งกายที่รัดกุมเหมาะสม

รวมถึงการสวมใส่อุปกรณ์ความปลอดภัยในการทำงาน ($\bar{X} = 2.32, SD=0.683$) และเมื่อได้รับบาดเจ็บจากการทำงาน จะแจ้งให้หัวหน้างานทราบและนำส่งห้องพยาบาลทันที ($\bar{X} = 2.32, SD=0.768$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ด้านที่ 2 การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ความปลอดภัย เพื่อความปลอดภัยในการทำงาน ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.30, SD=0.684$) เมื่อพิจารณาตามรายชื่อ พบว่า ข้อที่มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด คือ การตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือหรืออุปกรณ์ชำรุด ท่านจะรายงานผู้รับผิดชอบทันที ($\bar{X} = 2.32, SD=0.713$) และจะไม่ใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่ชำรุดแม้จำเป็นก็ตาม ($\bar{X} = 2.32, SD=0.741$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง รองลงมาการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายในการทำงานทุกครั้งที่เป็นไปปฏิบัติงาน โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.30, SD=0.614$)

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน

ข้อ	ปัจจัย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1. การปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับความปลอดภัย				
1.1	ปฏิบัติตามกฎ ระเบียบข้อบังคับเกี่ยวกับความปลอดภัย	2.46	0.646	มาก
1.2	แต่งการรัดกุมเหมาะสม รวมถึงสวมอุปกรณ์ความปลอดภัยในการทำงาน	2.32	0.683	ปานกลาง
1.3	ปฏิบัติตามเครื่องหมายเตือนอย่างเคร่งครัด	2.28	0.757	ปานกลาง
1.4	เมื่อได้รับบาดเจ็บจากการทำงาน จะแจ้งให้หัวหน้างานทราบและนำส่งห้องพยาบาลทันที	2.32	0.768	ปานกลาง
	รวมค่าเฉลี่ย	2.34	0.713	ปานกลาง
2. การใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ ความปลอดภัยเพื่อความปลอดภัยในการทำงาน				
2.1	สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันอันตรายในการทำงานทุกครั้งที่เป็นปฏิบัติงาน	2.30	0.614	ปานกลาง
2.2	ตรวจสอบความพร้อมของเครื่องมือหรืออุปกรณ์ชำรุด ท่านจะรายงานผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบทันที	2.32	0.713	ปานกลาง
2.3	เมื่อพบเห็นเครื่องมือ อุปกรณ์ ที่มีคม มีอันตรายท่านจะเก็บที่ปลอดภัยเมื่อใช้งานเสร็จ	2.28	0.671	ปานกลาง
2.4	จะไม่ใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ ที่ชำรุดถึงแม้จำเป็นก็ตาม	2.32	0.741	ปานกลาง
	รวมค่าเฉลี่ย	2.30	0.684	ปานกลาง

ด้านการรับรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.32, SD=0.622$) เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า พนักงานระดับชำนาญการพิเศษ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.47, SD=0.562$) รองลงมาจะเป็นพนักงานระดับฝีมือ ($\bar{X} = 2.26, SD=0.684$) และพนักงานระดับธรรมดา ($\bar{X} = 2.23, SD=0.603$) โดยมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์การรับรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	การรับรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
พนักงานระดับธรรมดา	32	2.23	0.603	ปานกลาง
พนักงานระดับฝีมือ	15	2.26	0.684	ปานกลาง
พนักงานระดับชำนาญการพิเศษ	3	2.47	0.562	มาก
รวมค่าเฉลี่ย	50	2.32	0.622	ปานกลาง

ด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า ภาพรวมมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.30, SD=0.706$) เมื่อจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า พนักงานระดับฝีมือ มีคะแนนเฉลี่ยมากที่สุด โดยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 2.34, SD=0.712$) รองลงมาจะเป็นพนักงานระดับธรรมดา ($\bar{X} = 2.32, SD=0.756$) และพนักงานระดับชำนาญการพิเศษ ($\bar{X} = 2.24, SD=0.652$) โดยคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ตามลำดับ

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามตำแหน่งงาน

ตำแหน่ง	จำนวน (คน)	พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
พนักงานระดับธรรมดา	32	2.32	0.756	ปานกลาง
พนักงานระดับฝีมือ	15	2.34	0.712	ปานกลาง
พนักงานระดับชำนาญการพิเศษ	3	2.24	0.652	ปานกลาง
รวมค่าเฉลี่ย	50	2.30	0.706	ปานกลาง

อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การรับรู้ด้านความปลอดภัย พบว่า พนักงานระดับปฏิบัติการมีคะแนนเฉลี่ยด้านการรับรู้ด้านความปลอดภัยอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากนโยบายส่วนใหญ่จะเน้นไปที่การจัด

เจ้าหน้าที่ความปลอดภัยประจำบริษัทและการกำหนดนโยบายเกี่ยวกับการจัดอุปกรณ์ความปลอดภัยเป็นหลัก จึงทำให้การรับรู้นโยบายในด้านอื่นๆ ไม่มากเท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธาทิพย์ รองสวัสดิ์ ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องมาจากการให้นโยบายเรื่องความปลอดภัยของผู้บริหารมีน้อยมากเมื่อเทียบกับภารกิจหลักขององค์กร จึงทำให้ผู้บริหารและพนักงานทุกระดับละเลยในเรื่องการปฏิบัติตามนโยบายด้านความปลอดภัยในการทำงาน ขาดการส่งเสริมหรือสนใจในเรื่องความปลอดภัย (สุธาทิพย์ รองสวัสดิ์; 2554) และการที่พนักงานมีการรับรู้เรื่องนโยบายด้านความปลอดภัยทำให้มีผลต่อการรับรู้ถึงทัศนคติด้านความปลอดภัยมีผลคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน โดยพบว่าพนักงานส่วนใหญ่มีความศรัทธาและเชื่อถือต่อผู้ที่ปฏิบัติงานด้านความปลอดภัยภายในองค์กรและรู้สึกว่าเรื่องความปลอดภัยเป็นส่วนหนึ่งของงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของกัญชลี ศรีสวัสดิ์ ที่ได้ศึกษาความรู้ ทัศนคติ พฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงาน พบว่าอยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากการทำงานในสถานที่แตกต่างกันจะส่งผลให้พนักงานมีทัศนคติในการทำงานที่แตกต่างกัน (กัญชลี ศรีสวัสดิ์; 2546) รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของคมสัน ธงชัยและคณะ พบว่าปัจจัยด้านทัศนคติด้านความปลอดภัยส่งผลต่อพฤติกรรมเสี่ยงต่อการประสบอันตรายหรือการบาดเจ็บ ดังนั้นเพื่อความปลอดภัยในการทำงานควรที่จะมีการกำหนดนโยบายด้านความปลอดภัยที่ชัดเจนแล้วนำมาปฏิบัติใช้ให้เป็นรูปธรรม พร้อมทั้งส่งเสริมให้พนักงานมีทัศนคติที่ดีในด้านความปลอดภัยมากขึ้น (คมสัน ธงชัยและคณะ; 2548) และในด้านของพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับ เกี่ยวกับความปลอดภัย พบว่า พนักงานมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเพ็ญภา พุกันงามและคณะที่ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานไทยและแรงงานข้ามชาติ พบว่า ในด้านปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับในการทำงานอยู่ในระดับปานกลาง คนงานมีการปฏิบัติตามกฎระเบียบทุกขั้นตอน มีการสวมใส่อุปกรณ์ป้องกันความปลอดภัยเพื่อลดความเสี่ยงตามข้อบังคับที่ได้กำหนด (เพ็ญภา พุกันงามและคณะ; ม.ป.ป.) และพฤติกรรมความปลอดภัยของพนักงานที่มีการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ ความปลอดภัยในการทำงาน มีคะแนนเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสุธาทิพย์ รองสวัสดิ์ ที่ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน พบว่า พนักงานมีพฤติกรรมการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ อยู่ในระดับปานกลางเช่นเดียวกัน (สุธาทิพย์ รองสวัสดิ์; 2554) การที่บุคคลหรือพนักงานมีโอกาสที่จะใช้เครื่องมืออุปกรณ์ต่างๆ ที่องค์กรหรือบริษัท ได้จัดหามาให้ นั้น จะมีส่วนช่วยสนับสนุนให้เกิดพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานมากยิ่งขึ้น (สมถวิล เมืองพระ; 2537) และในด้านของการรับรู้ความปลอดภัยในการทำงานและพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานจำแนกตามตำแหน่งงาน พบว่า คะแนนเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ซึ่งสอดคล้องกับการศึกษาของจิรวัดน์ ศรีเทพ ที่ได้ศึกษาเรื่องการรับรู้ นโยบาย และพฤติกรรมเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต พบว่า นโยบายด้านความปลอดภัย อยู่ในระดับปานกลาง เนื่องจากมีนโยบายให้พนักงานมีส่วนร่วมในการลดอุบัติเหตุในการทำงาน มีการประชาสัมพันธ์ พุดคุย ประชุมกิจกรรมเพื่อถ่ายทอดนโยบายด้าน

ถามปลอดภัยให้พนักงานได้รับรู้ เพื่อให้ได้มีการพัฒนาปรับปรุงอย่างต่อเนื่อง และในด้านของตำแหน่งงานที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานมีความแตกต่างกัน พบว่าอยู่ในระดับมาก เนื่องจากพนักงานมีการปฏิบัติตามกฎความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด (จิรวัดน์ ศรีเทพ; 2553)

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า การรับรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยทั้งในด้านของนโยบาย ทักษะ มีส่วนช่วยให้เกิดพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยทั้งในเรื่องของการปฏิบัติตามกฎระเบียบ ข้อบังคับและการใช้อุปกรณ์ที่ช่วยในการป้องกันอันตราย เพื่อเพิ่มความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ เนื่องจากการปฏิบัติงานของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาคย่อมมีการกำหนดนโยบาย พันธกิจต่าง ๆ ในเรื่องความปลอดภัย มีการถ่ายทอดและนำมาปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมพร้อมทั้งยังส่งเสริม สนับสนุนให้พนักงานมีอุปกรณ์ที่ช่วยในเรื่องความปลอดภัยอย่างเพียงพอและเหมาะสม มีเจ้าหน้าที่ด้านความปลอดภัยช่วยในการดูแล สนับสนุน จัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงาน จึงทำให้ผู้ปฏิบัติงานเกิดการรับรู้และเข้าใจถึงพฤติกรรมการทำงานให้เกิดความปลอดภัย ลดโอกาสของการเกิดอุบัติเหตุ อีกทั้งยังเป็นการสร้างขวัญกำลังใจให้แก่พนักงาน ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและยังเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรอีกด้วย

ข้อเสนอแนะในงานวิจัย

จากงานวิจัยในครั้งนี้องค์กรควรที่จะมีการแจ้งนโยบายทางด้านความปลอดภัยให้ลงไปสู่พนักงานอย่างชัดเจนและทั่วถึง พร้อมทั้งจัดให้มีการอบรมในเรื่องของความปลอดภัย อย่างเช่น การปฏิบัติตามป้าย เครื่องหมายหรือสัญญาณเตือนต่าง ๆ และอบรมให้พนักงานเล็งเห็นถึงความสำคัญในการบำรุงรักษาอุปกรณ์ในการทำงานหลังจากที่ใช้จนเสร็จ พร้อมทั้งมีการจัดกิจกรรมทางด้านความปลอดภัยเพื่อจูงใจให้พนักงานเห็นถึงความสำคัญในเรื่องของความปลอดภัยให้มากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะในงานวิจัยครั้งต่อไป

ข้อจำกัดของงานวิจัยในครั้งนี้คือ ยังไม่มีการศึกษาถึงปัจจัยการรับรู้และพฤติกรรมความปลอดภัยในแต่ละด้านเท่าที่ควร จึงควรที่จะมีการขยายขอบเขตในการศึกษาถึงปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัย อย่างเช่น ด้านความรู้ด้านความปลอดภัยและด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารด้านความปลอดภัย ส่วนในด้านพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานควรที่จะขยายขอบเขตการศึกษาในด้านความพร้อมทางด้านจิตใจของพนักงาน เพิ่มไปอีกด้าน และในวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาเพียงแค่ระดับของการรับรู้และพฤติกรรมเท่านั้น ดังนั้นจึงควรที่จะมีการศึกษาถึงความสัมพันธ์ของแต่ละปัจจัยต่อพฤติกรรมความปลอดภัยในการทำงานเพื่อที่จะช่วยให้เข้าใจลักษณะของความสัมพันธ์ดังกล่าวชัดเจนขึ้น

บรรณานุกรม

- กัญชลี ศรีสวัสดิ์. (2546). **ความรู้ ทักษะ ทักษะ พฤติกรรมต่อความปลอดภัยในการทำงานและปัจจัยที่เกี่ยวข้องของแรงงานส่วนการผลิตในโรงงานอุตสาหกรรมเฟอร์นิเจอร์เหล็ก ในจังหวัดสมุทรปราการ**. [วิทยานิพนธ์]. กรุงเทพฯ. จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค. [ออนไลน์]. **ประวัติความเป็นมา**. สืบค้นเมื่อวันที่ 22 ตุลาคม 2563. เข้าถึงได้จาก : <https://www.pea.co.th>
- คมสันต์ ธงชัยและคณะ. [อินเทอร์เน็ต]. **ความสัมพันธ์ระหว่างการจัดการด้านอาชีวอนามัยและความปลอดภัยกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการประสบอันตรายหรือบาดเจ็บจากการทำงานของแรงงานก่อสร้างในเขตเทศบาลเมือง จังหวัดขอนแก่น**. สืบค้นเมื่อวันที่ 25 พฤศจิกายน 2563. เข้าถึงได้จาก : <https://dric.nrct.go.th/Search/SearchDetail/177381>
- จิรวัดน์ ศรีเทพ. (2553). **การรับรู้นโยบายและพฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของพนักงานฝ่ายผลิต บริษัท ข.มหาอาจ จำกัด**. [การค้นคว้าอิสระ]. บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- เพ็ญญา พุกงามและคณะ. [อินเทอร์เน็ต]. **พฤติกรรมด้านความปลอดภัยในการทำงานของแรงงานไทยและแรงงานข้ามชาติในอุตสาหกรรมก่อสร้าง จังหวัดชลบุรี**. พะเยาวิจัย. ม.ป.ป. 66-74. [เข้าถึงเมื่อ 26 พฤศจิกายน 2563]. เข้าถึงได้จาก : <http://ohnde.buu.ac.th/upload/file/upload9ffc7057962d2054d6f93b29b4755274.pdf>
- วีราพัชร เพิ่มพูนวงศ์และเสรี เสวตเศรณี. (2550). “**การพัฒนาโปรแกรมเพื่อจัดการข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูลอุบัติเหตุ ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค**,” วิศวกรรมสาร มก 21 (สิงหาคม – พฤศจิกายน) 1-8.
- ธานน ธนัตติสินธร. (2557). **การรับรู้ด้านความปลอดภัยและพฤติกรรมการทำงานที่ปลอดภัยของพนักงานระดับปฏิบัติการ กรณีศึกษา: บริษัท ปีโตรเลียมและปิโตรเคมี แห่งหนึ่ง**. [การค้นคว้าอิสระ]. วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏราชชนกศรีนครินทร์.
- วิจิต กมลรัตน์. (2552). **ศึกษาพฤติกรรมความปลอดภัยในการปฏิบัติงานของพนักงานฝ่ายปฏิบัติการ บริษัท อิติตยา เบอร์ลา เคมีคัลส์ (ประเทศไทย) จำกัด (ฟิสเฟต ดีวีชั่น)**. [สารนิพนธ์]. วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- วัลลภ รัฐฉัตรานนท์. **การหาขนาดตัวอย่างที่เหมาะสมสำหรับการวิจัย: มายาคติในการใช้สูตรของ ทาโร ยามาเน และเครจซี่-มอร์แกน**. [อินเทอร์เน็ต]. กรุงเทพฯ: คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ม.ป.ป. [เข้าถึงเมื่อ 19 ธันวาคม 2563]. เข้าถึงได้จาก: <file:///C:/Users/asus/Downloads/236119%E0%B9%84%E0%B8%9F%E0%B8%A5>

%E0%B9%8C%E0%B8%9A%E0%B8%97%E0%B8%84%E0%B8%A7%E0%B8%B2%E0%B8%A1-803578-1-10-20200121.pdf

ศิริชัย กาญจนวาสี. (2554). การเลือกใช้สถิติที่เหมาะสมกับงานวิจัย. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : บุญศิริการพิมพ์; 2544.

สุรชาติพงษ์ รองสวัสดิ์. (2554). ปัจจัยการรับรู้เรื่องความปลอดภัยในการทำงาน ที่มีผลต่อพฤติกรรมในการทำงานของพนักงานระดับปฏิบัติการ ประจำการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค จ.เชียงใหม่.

[การศึกษาเฉพาะบุคคลการบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต]. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยกรุงเทพ.

สำนักงานคณะกรรมการข้อมูลข่าวสารของราชการ. หน้าที่ความรับผิดชอบของ การไฟฟ้าส่วนภูมิภาค อำเภอกะปง (7 แผนก). (ม.ป.ป.). [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก :

<http://www.oic.go.th/INFOCENTER7/790/>

สภากาญจน์ เซฟตี้ โซลูชั่น จำกัด. [ออนไลน์]. ความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับไฟฟ้า. สืบค้นเมื่อวันที่ 2 พฤศจิกายน 2563. เข้าถึงได้จาก : <https://www.supakornsafety.com>

สมถวิล เมืองพระ. (2537). การศึกษาพฤติกรรมอนามัยของคณงานในระดับปฏิบัติการ เรื่องการป้องกันอุบัติเหตุเนื่องจากการทำงาน : ศึกษาเฉพาะกรณีอุตสาหกรรมการผลิตผลิตภัณฑ์โลหะเครื่องจักรและอุปกรณ์เขตอำเภอบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา. [วิทยานิพนธ์]. ปริญญา มหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

สุวัฒน์ เพ็งเจริญ. (2557). การศึกษาและวิเคราะห์การกระทำและสภาพการทำงานที่ไม่ปลอดภัย : กรณีศึกษาเชิงสำรวจโครงการก่อสร้างโรงงานผลิตเครื่องตีมน้ำอัดลม. [โครงการปริญญา วิศวกรรมศาสตรมหาบัณฑิต]. นครราชสีมา:มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี.

Richard Campbell. FATAL ELECTRICAL INJURIES AT WORK. (2018). [Internet]. [cited 2020 November 19]. Available from: <https://www.nfpa.org/-/media/Files/News-and-Research/Fire-statistics-and-reports/Electrical/osFatalElectricalInjuries.pdf>